

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Udrag fra En Overkomplet

Citation: Drachmann, Holger: "En Overkomplet", i Drachmann, Holger: *En Overkomplet*, udg. af Aage Schiøttz-Christensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1987, s. 242. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann13valshoot-idm140427077931840/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En Overkomplet

Jeg har tilladt mig at slaa Dig ihjel ved en stille Hjertesygdom og under en blid og rolig Død i Dit 50de Aar, en Udaad for hvilken jeg antager forud at have Din Dispensation naar Du læser om hvor dygtigt det er lykkedes mig at fremstille et af de smukkeste Momenter i dit Liv (saaledes som jeg den Gang saae det) og med hvilket skarpt psykologisk Blik jeg har faaet spaltet mig selv i to Figurer hvoraf jeg saa slaaer – som et Mundheld siger – den ene Jøde med den anden.

Med et af de smukkeste Momenter i Dit Liv sigtes der til, at faderen i sin enkemandstid var forelsket i en kvinde, som ogsaa sønnen var forelsket i – ifølge Rubow (s. 21) en fru Møller, f. Begtrup, der havde sin villa («Zoara») i Skipperalleen i Fredensborg. Man har i den anledning sat romanen i forbindelse med Turgenjevs fortælling *Den første Kærlighed*, men vistnok uden tvingende grunde.

Den selvspaltningemetode, Drachmann derefter berømmer sig af, bruges ikke på samme måde som senere i *Forskrivet*.

Medens det kan være svært at se den forskrevne Ulf Brynjulfsen for sig som et virkeligt levende menneske, får man et overbevisende indtryk af, at den fribårne Adolf er det, f.eks. i følgende ypperlige ordskeifte: da hr. Bentheim søger at nedbrøle Adolf med sit brutalt-autoritære: »Hvad er Du for en Knægt?«, lader digteren den tiltalte reagere således: »Jeg hedder Adolf! lød der fuldkommen rolige og høflige Svare (s. 49).

I sit udmærkede notabene til selvspaltningproceduren siger Rubow (s. 87) med rette om Adolf (med henvisning til scenen med timelæreren): »Han viser sig her som et Væsen af fremmed Oprindelse og opdraget i Frihed, et Væsen af sundere Natur og aandeligt mere velskabt end Omgivelserne.« Men denne beundring, der får andre og lige så stærke udtryk som de anførte, får mærkeligt nok ikke Rubow til at spørge, om der så er nogen rimelighed i, at Adolf skal fordømmes. At være af sundere natur og åndeligt mere velskabt end omgivelserne er jo blivende træk i karakteren – ikke noget, man er lejlighedsvis og efter behag.

Adolf er nok en del af Drachmann, men denne del er i sig selv en helhed, fordi den er sammensat af de elementer af hans personlighed, der udgjorde hans ønskebillede af sig selv, og vore ønskebilleder af os

selv indbefatter netop i kraft af ønsket altid begrebet helhed, fuldkommenhed.

Ulf Brynjulfsen fra *Forsknævret* er blevet til ud af digterens bevidsthed om hævning – deraf den eksaltation og oprethed i Ulf's væsen, der i virkeligheden er et vidnesbyrd om afmagt, og som derfor ingen kan ville gøre til bestanddel af sit ønskebillede af sig selv, heller ikke Drachmann.

Adolf er blevet til ud af digterens drøm om frihed – derfor flyder det selvberørende, det i sig selv hvilende, der er det samme som slutrethed i karakteren, af sig selv fra digterens drøm over i den digtede figur og gør den levende og hel.

Tag skildringen af Adolf ved studenterfesten (s. 176): »Hans Kinder glødede, hans Øine tindrede, han lignede saaledes som han stod der og slog ud med Haanden, kraftig, velbygget, hensynsløs og glad-godmodig, med Guitaren under den ene Arm og Glasset i Haanden, en af hine Fortidens Skikkeiser, halv Landsknægt, halv omvankende Sanger.»

Drachmann befinder sig i et selvbedrag, når han over for dette vil gøre den stræbsomme samfundsstøtte gældende som den, der har valgt den bedre del.

Forholdet til brødrene Brandes og dets forløb

Med romanens indledningspassage bliver de uforglemmelige »summers of my heart« omgjort til et narkotikum, der er en fristelse og fare for ungdommen: »Hvormange af os er ikke bleven stikkende i alt dette Dæmpede, Dovne, Drømmende, Duftende, Vuggende, Villeshæmmende? Ingen hjælp os o.s.v. ...«. Med denne drejning af Esrom-somrene over i det negative tager den gennemgående modsigelse fat.

Men digteren er i god tro – helt sandtru i misforståelsen af sig selv. Han er sikker på, at han nu har præsteret det svende- eller mesterstrykke, der skal hæve ham op i jævnhøjde med de beundrede førere – de litterære bedriftsledere, som Rubow kalder brødrene Brandes netop i forbindelse med *En Overkomplet* (s. 85).

Da Drachmann sendte manuskriptet til Edv. Brandes, medgav han